

Obsah

Úvod	7
1 Epistemologická východiska zkoumaného problému	16
1.1 Filozofická východiska.....	16
1.1.1 Charakteristika konzumní společnosti	19
1.1.2 Situace v oblasti vzdělávání na počátku 21. století	22
1.2 Metodologická východiska	23
1.2.1 Metodologický význam principu interdisciplinárnosti	28
1.3 Axiologická a normativní východiska	32
1.3.1 Axiologické vymezení	32
1.3.2 Normy.....	32
1.3.3 Normalita lidského chování	33
1.3.4 Koncepce normality osobnosti	34
1.3.5 Sociálně psychologické pojetí normality	35
1.3.6 Normalita z hlediska transkulturního	36
1.4 Historiografická východiska	36
2 Typologie minorit v podmínkách České republiky	45
2.1 Východiska a obecné trendy v rámci multikulturní výchovy a vzdělání	45
2.2 Postavení národnostních menšin u nás	53
2.3 Romská národnostní menšina	58
2.3.1 Charakteristika romské národnostní menšiny	59
2.3.2 Historický vývoj romského etnika	61
2.4 Národnostní menšiny vybraných středoevropských států na území České republiky	65
2.4.1 Slovenská národnostní menšina	65
2.4.2 Ukrajinská národnostní menšina	66
2.4.3 Přehled dalších národnostních menšin	67
2.5 Národnostní skupiny a menšiny evropské provenience	68
2.5.1 Ruská národnostní menšina	68
2.5.2 Bosňanská etnická skupina	69
2.5.3 Další národnostní menšiny evropské provenience	70

2.6	Asijské národnostní skupiny a menšiny	70
2.6.1	Vietnamská národnostní menšina	70
2.6.2	Afghánská národnostní skupina	73
3	Rodina a výchovné působení rodiny jako spoluutvářející faktor osobnosti dítěte	75
3.1	Současná rodina a její funkce	75
3.2	Výchova a výchovné působení rodiny	79
3.3	Sociální klima rodiny	86
3.4	Struktura a postavení romské rodiny	93
3.5	Podpora a poradenská pomoc rodičům při výchově dětí	98
3.6	Rodina s dítětem se zdravotním postižením	100
4	Zvláštnosti psychického vývoje jedince v předškolním a školním věku a otázky poradenství	110
4.1	Psychický vývoj jedince z pohledu některých teorií	110
4.2	Charakteristika vývoje dítěte v raném věku a předškolním věku	112
4.2.1	Období kojence a batolete	112
4.2.2	Vývoj dítěte předškolního věku	116
4.2.3	Připravenost dítěte na školu a problematika školní zralosti	118
4.3	Specifika vývoje dítěte školního věku	121
4.4	Odlišnosti a vývojové zvláštnosti romského dítěte	127
4.5	Specifika ve vývoji dětí se zdravotním postižením a funkce poradenských služeb	131
4.5.1	Specifika v přístupech podle věku jedinců se zdravotním postižením	131
4.5.2	Specifika v přístupech podle druhu postižení	138
4.5.3	Nadání a mimořádné nadání jako speciálněpedagogický problém	149
5	Evropská dimenze ve vzdělání a strategie ve vzdělávání minorit	157
5.1	Evropská dimenze ve vzdělání	157
5.2	Principy ve vzdělání s odrazem na klima školy	161
5.3	Kurikulum – jeho proměny a trendy v edukačním procesu	171
5.4	Problematika multikulturní výchovy v některých vybraných zemích	181

5.5	Současné přístupy k řešení problémů multikulturní výchovy v České republice	187
5.6	Strategie ve vzdělávání minorit se zaměřením na romské etnikum	192
6	Integrativní proces vzdělávání na základní škole ve světle současné legislativy	206
6.1	Vývoj přístupů k integrativnímu/inkluzivnímu vzdělávání	206
6.2	Současný stav integrativního/inkluzivního vzdělávání v České republice ...	216
6.3	Podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na základní škole	223
6.4	Vliv specifických poruch učení na edukaci žáků	235
6.5	Specifika v didaktických přístupech k žákům s mentálním postižením	241
6.6	Specifika edukace žáků s těžkým a hlubokým mentálním postižením	254
7	Edukační proces v přípravné třídě pro děti se sociálním znevýhodněním	264
7.1	Stanovení cíle a metod výzkumného projektu	264
7.2	Charakteristika technik výzkumného projektu	266
7.3	Postavení a funkce přípravné třídy	267
7.4	Charakteristika souboru dotazníkového šetření	279
7.5	Výsledky empirického šetření	280
7.6	Možnosti využití výsledků výzkumu a další opatření pro speciálněpedagogickou teorii a praxi	304
8	Přechod škola-povolání v kontextu výzkumných aktivit, projekt EQUAL	307
8.1	Cíl výzkumu a metodologie výzkumného šetření	307
8.2	Charakteristika mezinárodního projektu EQUAL <i>Integrace mladých osob s postižením na trhu práce z transnacionálního pohledu</i>	307
8.3	Aktivity transnacionálního partnerství <i>Transition from School to Work</i> ...	315
8.4	Analýza činnosti rozvojového partnerství v České republice	324
8.5	Výsledky empirického šetření	328

9	Aplikační dimenze řešení projektu EQUAL	340
9.1	Zahraniční zkušenosti řešení přechodu škola - povolání	340
9.2	Nové formy řešení přechodu škola - povolání v zahraničí	346
9.3	Přínos transnacionální spolupráce pro rozvoj oboru speciální pedagogika ...	356
Závěr		360
Shrnutí		365
Summary		368
Literatura		371
Seznam obrázků, tabulek a grafů		396
Jmenný rejstřík		398
Věcný rejstřík		406